

Datum
2021-01-04
Vår referens
Jan-Inge Ahlfridh
VD
Jan-Inge.Ahlfridh@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Inriktningsbeslut för VA SYD:s program Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne **STK-2020-1462**

Sammanfattning

Kommunalförbundet VA SYD har inkommit med en hemställan om att medlemskommunerna senast i februari 2021 fattar ett inriktningsbeslut inför den fortsatta processen för VA SYD:s program *Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne*. VA SYD har sänt motsvarande hemställan till Svedala kommun, Staffanstorps kommun och Kävlinge kommun. Det föreslås att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta i enlighet med VA SYD:s förslag i hemställan.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige beslutar att kommunen har som avsikt att ansluta sin allmänna avloppsanläggning till Nya Sjölunda inom Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne på det sätt som beskrivs i ärendet.
2. Kommunfullmäktige bekräftar, med den kommentar om kostnadsfördelning som redovisas i ärendet, uppgift om kommunens befolkningsprognos enligt kommunstyrelsens beslut den 17 juni 2020 för år 2030 samt i bilaga 1(b) för år 2045 som används för ansökan av miljötillstånd.
3. Kommunfullmäktige beslutar att med detta inriktningsbeslut förbinder sig kommunen genom sitt VA-kollektiv att stå för sin andel av utredningskostnaderna enligt de principer som beskrivs i ärendet.
4. Kommunfullmäktige uppdrar åt VA SYD att tillsammans med medlemskommunerna fortsätta arbetet med utrednings- och tillståndsfasen för de regionala anläggningarna inom Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne, på det sätt som beskrivs i ärendet, med anslutning av de kommuner som meddelar viljeinriktning om anslutning i enlighet med redovisat beslutsförslag.

Beslutsunderlag

- Bilaga 4 Gällande förbundsordning för VA SYD
- Bilaga 3. Malmö avloppstunnel - Underlag för beslut avseende eventuell tidigare
- Bilaga 2 Hållbar avloppsrening - En första beräkning av ekonomiska konsekvenser

- Bilaga 1 (c) Antal invånare per 2019-12-31
- Bilaga 1 (b) Prognos Malmö Extern halvmiljonstaden 2050
- Bilaga 1 (a) WSP, Mätning av befolkningsprognos 2019-2050 Burlöv, Kävlinge, Lund
- Tjänsteskrivelse omfattning HAR
- Följebrev till VA SYDs medlemskommuner
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210111 Inriktningsbeslut för VA SYDs program Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-01-11

Kommunstyrelsen 2021-01-13

Kommunfullmäktige 2021-02-04

Beslutet skickas till

VA SYD

Ärendet

Bakgrund

Kommunalförbundet VA SYD (VA SYD) bildades 2008 och innebär idag en samverkan inom VA-området mellan medlemskommunerna Lund, Malmö, Burlöv, Eslöv och Lomma. VA SYD ansvarar för att tillhandahålla dricksvatten och hantera avloppsvatten och dagvatten.

Den 5 november 2018 inkom VA SYD med en framställan om inriktningen att bygga en avloppstunnel i Malmö. Kommunstyrelsen beslutade den 8 maj 2019 att begära att VA SYD skulle inkomma med ett samlat underlag för helhetsbedömning av planering och genomförande av planerade investeringar avseende transport av avloppsvatten och utbyggnad av Sjölunda med mera, och hur detta påverkar behovet av höjningar av VA-taxan och andra konsekvenser för Malmö stad med anledning av framförda synpunkter (STK-2018-1157).

VA SYD inkom därefter med en skrivelse som beskrev hur Malmö avloppstunnel är en viktig del i en större helhetslösning som kan klara nya lagkrav och en stark befolkningsökning.

Kommunfullmäktige godkände den 20 november 2019 VA SYD:s förslag till inriktningsbeslut avseende att bygga en avloppstunnel i Malmö samt uppdrog åt kommunstyrelsen att återkomma till kommunfullmäktige för delbeslut beträffande den regionala avloppshanteringen (STK-2019-1337).

Mellan VA SYD och medlemskommunerna har därefter förts diskussioner om ett inriktningsbeslut rörande den regionala avloppshanteringen.

Det kan även nämnas att kommunfullmäktige den 30 augusti 2018, i samband med godkännande av Lomma kommuns inträde, beslutade att uppdra åt kommunstyrelsen att inleda diskussioner med övriga medlemskommuner i syfte att genomföra en översyn av så väl styrdokument som VA SYD:s organisation och styrning (STK-2018-774).

Hemställan från VA SYD

VA SYD har nu inkommit med en hemställan om att medlemskommunerna senast i februari 2021 fattar ett inriktningsbeslut inför den fortsatta processen för VA SYD:s program *Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne*.

Inriktningsbeslutet avser främst det vidare arbetet med tillståndsansökan för Nya Sjölunda med mera för de kommuner som beslutar att delta. Beslutet innebär att Malmö kommun har för avsikt att ansluta sig till Nya Sjölunda. Beslutet innebär inte att Malmö kommun slutligt har godkänt investeringsutgiften eller taxeförändringar.

Av VA SYD:s hemställan framgår att inom ramen för programmet ingår i huvudsak följande stora anläggningsdelar:

- Nya Sjölunda: ”Modernisering och utbyggnad av Sjölunda till ett större regionalt reningsverk med införande av avancerad rening för läkemedel”
- Överföringsledning Lund-Malmö: Två alternativa utföranden finns. Det första alternativet är en tillståndspliktig tunnel och det andra är en markförlagd ledning.
- Malmö avloppstunnel - En ny avloppstunnel ska ersätta befintligt tryckavloppsledningsnät. Tunneln, som är tillståndspliktig, ska anläggas under centrala Malmö till Nya Sjölunda.

VA SYD har hemställt om ett ställningstagande och beslut i fråga om avsiktsförklaring om anslutning av kommunernas allmänna avloppsanläggning, om befolkningsprognos, om fortsatt utredning och om principer för kostnadsfördelning av utredningskostnader för de kommuner som beslutar om att ansluta sig till programmet. VA SYD har samtidigt sänt motsvarande hemställan till Svedala kommun, Staffanstorps kommun och Kävlinge kommun.

VA SYD:s förslag till beslut

Förslaget i VA SYD:s hemställan lyder enligt följande:

1. Förbundsfullmäktige hemställer hos kommunfullmäktige i **Burlöv, Lomma, Lund och Malmö** att **senast februari 2021** ta följande beslut.

a) Kommunen har som avsikt att ansluta sin allmänna avloppsanläggning till Nya Sjölunda inom Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne på det sätt som beskrivs i ärendet.

b) Uppgift om kommunens befolkningsprognos i bilaga 1 bekräftas för 2030 och för 2045 som används för ansökan av miljötillstånd [*alternativt ersätts med kommunens val av befolkningsprognos*].

c) Med detta inriktningsbeslut förbinder sig kommunen genom sitt VA-kollektiv att stå för sin andel av utredningskostnaderna enligt de principer som beskrivs i ärendet.

2. Förbundsfullmäktige hemställer hos kommunfullmäktige i **samtliga medlemskommuner (Burlöv, Lomma, Lund, Malmö och Eslöv)** att **senast februari 2021** ta följande beslut.

a) VA SYD ges i uppdrag att tillsammans med medlemskommunerna fortsätta arbetet med utrednings- och tillståndsfasen för de regionala anläggningarna inom Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne, på det sätt som beskrivs i ärendet, med anslutning av de kommuner som meddelar viljeinriktning om anslutning i enlighet med redovisat beslutsförslag.

3. Förbundsfullmäktige hemställer hos kommunfullmäktige i **Svedala, Staffanstorp och Kävlinge** att **senast februari 2021** ta följande beslut.

a) Kommunen har som viljeinriktning att ansluta sin allmänna avloppsanläggning till Nya Sjölunda inom Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne, på det sätt som beskrivs i ärendet.

b) *[Kommunstyrelsen eller annan av kommunens nämnder]* ges i uppgift att bistå med de uppgifter som VA SYD efterfrågar till programmets utrednings- och tillståndsfas.

c) Uppgift om kommunens befolkningsprognos i bilaga 1 bekräftas för 2030 och för 2045 som används för ansökan av miljötillstånd *[alternativt ersätts med kommunens val av befolkningsprognos]*.

d) Med detta inriktningsbeslut förbinder sig kommunen att stå för sin andel av utredningskostnaderna enligt de principer som beskrivs i ärendet.

e) *[Kommunstyrelsen eller annan av kommunens nämnder]* ges i uppdrag att i samråd med VA SYD skyndsamt påbörja processen för ansökan om medlemskap i kommunalförbundet VA SYD.

VA SYD:s grund för hemställan

VA SYD har sammanfattningsvis anfört följande som grund för sin hemställan:

Detta ärende innehåller dels ett förslag till inriktningsbeslut som behöver fattas av VA SYD:s medlemskommuner (beslutspunkter 1 och 2), dels en inbjudan som ska lämnas till grannkommuner inom ramen för VA SYD:s satsning programmet Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne (beslutspunkt 3).

Många av VA SYD:s avloppsreningsverk är i stort behov av modernisering och utbyggnad för att klara av samhällenas utveckling och ökade krav på förbättrad vattenmiljö. Flera av reningsverken behöver söka och få nya tillstånd inom en tioårsperiod. Den nuvarande kraftiga befolkningsökningen kräver det för att kunna bedriva verksamhet i enlighet med nu gällande miljölagstiftning. VA SYD måste, inom ramen för sitt uppdrag, möta detta samt leva upp till de egna verksamhetsmålen. Det betyder att VA SYD:s medlemskommuner inom en snar framtid måste bygga ut sina avloppsreningsverk. VA SYD bedömer att utmaningen är likartad för flertalet kommuner i regionen. VA SYD har organiserat arbetet med ovanstående frågor i program Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne.

VA SYD har försökt få klarlagt vilka kommuner som önskar ansluta sig till programmet. Utredningarna inför tillståndsansökan har kommit till den punkt där befolkningsprognos och omfattning måste slås fast. Det fortsatta arbetet är helt beroende av att det sker. Det finns därför skäl att hemställa om att berörda kommuner snarast meddelar sina avsikter i denna fråga. Kommuner som nu inte meddelar avsiktsförklaring om att ansluta sina avloppsanläggningar till Nya Sjölunda inom Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne, kommer med stor sannolikhet inte att kunna räkna med att inom överskådlig tid få möjlighet till detta.

VA SYD hemställer om ställningstagande och beslut senast februari 2021 i fråga om en avsiktsförklaring om anslutning av kommunernas allmänna avloppsanläggning och bekräftelse på befolkningsprognos. För att underlätta för kommunerna har VA SYD tagit fram dessa beslutsförslag (punkterna 1 och 3).

De kommuner som beslutar om en avsiktsförklaring om anslutning, men inte redan är medlemmar, bjuds in att initiera ansökningsprocessen till VA SYD. Ansökningsprocessen beskrivs närmare i ärendet. Kävlinges förstudie inför ansökan är utförd och förslaget avser för Kävlinges del att ta ställning till den fort-

satta processen.

Beräknad budget för utredningskostnaderna (förprojektering och tillståndsarbete) uppgår för helåret 2021 till 125 Mkr. Fördelningsnyckel ska vara de beslutade befolkningsprognoserna 2030 för respektive kommun. Denna kostnadsfördelning fortlöper till dess att beslut om genomförandavtal tas, då respektive kommun antingen väljer att gå in i genomförandefasen alternativt avstå.

Upplupna utredningskostnader samt prognos för resterande del av 2020, uppskattat till 125 Mkr, redovisas särskilt och fördelas enligt respektive kommuns befolkningsprognos per 2019-12-31 för Burlöv, Lomma, Lund och Malmö, bilaga 1(c).

VA SYD:s hemställan i dess helhet återfinns i beslutsunderlaget.

Stadskontorets bedömning

Kommunstyrelsens beslutade den 17 juni 2020 att godkänna rapporten Malmö stads befolkningsprognos 2020–2030 (STK-2020-793). Enligt rapporten förväntas antalet invånare i Malmö år 2030 att uppgå till cirka 393 000.

Befolkningsprognosen avseende Malmö i bilaga 1(b) i beslutsunderlaget har VA SYD fått från Malmö stad. Enligt uppgift från avdelningen Analys och hållbarhet på stadskontoret kommer enligt stadens befolkningsprognos antalet invånare i Malmö år 2045 att uppgå till cirka 487 000. Siffran bakom kommunens befolkningsprognos i dokumentet ”Malmö som halvmiljonstad” (bilaga 1(b) i beslutsunderlaget) för 2045 bör därmed enligt avdelningen Analys och hållbarhet alljämt anses kunna vara giltig.

Uppgifterna om kommunens befolkningsprognos enligt kommunstyrelsens beslut den 17 juni 2020 för år 2030 samt i bilaga 1(b) för år 2045 bör således kunna bekräftas.

Det bör dock beaktas att det i Malmö finns två avloppsreningsverk, Sjölunda och Klagshamn. Den del av Malmö som är ansluten till Klagshamn ska avräknas från befolkningsprognosen. För Nya Sjölundas del behöver befolkningsprognosen för Malmö stad därför reduceras med cirka 12 procent. Den angivna befolkningsprognosen avser hela Malmö stad. Detta ska beaktas både vad avser fördelning av utredningskostnader och kommande anläggningskostnader.

Under förutsättning av kommunernas beslut om att ansluta sina allmänna avloppsanläggningar till Nya Sjölunda, så kommer nästa fas att påbörjas. Det innebär att avtal och andra dokument upprättas med kostnadsanalyser, kostnadsfördelningar mellan kommunerna avseende utbyggnadsalternativ, förändringar av styrdokument beträffande VA SYD med mera. Kommunfullmäktige i deltagande kommuner förväntas att kunna behandla detta under inledningen av år 2022.

Med hänsyn till detta och mot bakgrund av vad VA SYD har anfört som grund för sin hemställan bör kommunfullmäktige besluta i enlighet med VA SYD:s förslag.

Ansvariga

Anna Westerling Ekonomidirektör
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör